

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ
КОДЕКС**

(обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г.; бр. 13 и 54 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 93 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1, б. „а“ след думите „държавно учреждение“ се поставя запетая и се добавят думите „в орган на местно самоуправление или в общинска администрация“

2. В т. 1, б. „б“ с изменя така:

„б) ръководна работа или работа, свързана с пазене или управление на чуждо имущество в държавно или общинско предприятие, кооперация, обществена организация, друго юридическо лице, или при едноличен търговец, при обединение от търговци, както и на нотариус и помощник- нотариус, частен съдебен изпълнител и помощник-частен съдебен изпълнител, или друга публична функция.“

3. Създава се т. 1а:

„1а) Публична функция е дейност с обществено значение, уредена в закон и възложена за изпълнение на правоспособно лице по съответния ред.“

4. В т. 14 думите „три хиляди лева“ се заменят с „размера на десет минимални работни заплати“, а думите „дванадесет хиляди лева“ се заменят с „размера на тридесет минимални работни заплати“.

§ 2. В чл. 145а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „до три години“ се заменят с „до шест години“.

2. В ал. 2 думите „до пет години“ се заменят с „до шест години“.

§ 3. В чл. 219, ал. 2 думите „обществено имущество“ се заменят с „чуждо имущество“.

§ 4. Създава се нов чл. 221:

„Чл. 221. (1) Длъжностно лице, което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши правата си и от това произлязат значителни вредни последици за друго физическо или юридическо лице, или обединение, се наказва с лишаване от свобода до три години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6.

(2) Ако деянието по ал. 1 е извършено от лице, заемащо отговорно служебно положение, или с цел деецът да набави за себе си или за друго физическо или юридическо лице, или обединение облага или да им причини вреда, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6.

(3) За особено тежки случаи по предходните алинеи наказанието е лишаване от свобода от две до осем години, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точка 6.”

§ 5. В чл. 224 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, след думата „който“ се добавят думите „поиска или“, думата „имотна“ се заличава, а след думата „облага“ се добавя „или приеме предложение за дар или облага“.

2. В ал. 2, след думите „който е“ се добавя „предложил или“, а изразът „имотна облага“ се заменя с „облагата“.

§ 6. В чл. 225б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който поиска или приеме дар или каквато и да е облага, която не му се следва, за да извърши или да не извърши работа или за да окаже услуга или загдето е извършил или не е извършил работа или е оказал услуга, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба от петстотин до две хиляди лева, като съдът може да го лиши и от право по чл. 37, ал. 1, т. 7”;

2. Създава се нова ал. 2 със следното съдържание:

„(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който даде другиму дар или каквато и да е облага, която не му се следва, за да извърши или да не извърши работа или за да окаже услуга или загдето е извършил или не е извършил работа или е оказал услуга.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като думите „предходната алинея“ се заменят с „предходните алинеи“, а думите „до три“ се заменят с „до шест“.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) В маловажни случаи по ал. 1 или 2, наказанието е глоба от петстотин до хиляда лева”.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

6. Създава се ал. 6:

„(б) Не се наказва онзи, който е извършил деянието по ал. 2, за да защити застрашено от получаващия ги законно право или интерес на даващия, и ако незабавно и доброволно е съобщил на властта.“

§ 7. Член 225в се изменя така:

„**Чл. 225в (1)** Който, при осъществяване на търговска дейност или работа за едноличен търговец, юридическо лице или обединение, поиска или приеме дар или каквато и да е облага, която не му се следва, или приеме предложение или обещание за такъв дар или облага, за да извърши или да не извърши действие в изпълнение на задълженията си или загдето е извършило или не е извършило такова действие, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до пет хиляди лева.

(2) Ако лицето по предходната алинея е извършило някое от деянията по ал. 1, за да извърши или загдето е извършило нарушение на задълженията си, когато това нарушение не съставлява престъпление, наказанието е лишаване от свобода до шест години и глоба до десет хиляди лева“.

(3) Ако лицето е извършило някое от деянията по ал. 1, за да извърши или загдето е извършило друго престъпление във връзка с изпълнение на задълженията си, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба до петнадесет хиляди лева.

(4) В случаите по предходните алинеи съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 или 7.

(5) За деяние по ал. 1 - 3:

1. извършено от лице, което управлява или представлява едноличен търговец, юридическо лице или обединение;

2. което има за предмет дар или облага в големи размери или

3. извършено повторно,

наказанието е: в случаите по алинея 1 - лишаване от свобода до шест години и глоба до десет хиляди лева; в случаите по алинея 2 - лишаване от свобода от една до шест години и глоба до петнадесет хиляди лева; в случаите по алинея 3 - лишаване от свобода от две до осем години и глоба до двадесет хиляди лева.

(6) За деяние по предходните алинеи:

1. извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

2. което има за предмет дар или облага в особено големи размери и представлява особено тежък случай или

3. извършено при условията на опасен рецидив,

наказанието е: в случаите по алинея 1 - лишаване от свобода от една до шест години и глоба до десет хиляди лева; в случаите по алинея 2 - лишаване от свобода от две до осем години и глоба до петнадесет хиляди лева; в случаите по алинея 3 - лишаване от свобода от три до десет години и глоба до двадесет хиляди лева.

(7) Наказанията по предходните алинеи се налагат и когато със съгласието на лицето по ал. 1 дарът или облагата са предложени, обещани или дадени на друго лице."

§ 8. Създават се чл. 225г – 225з:

„**Чл. 225г. (1)** Който предложи, обещае или даде дар или каквато и да е облага, която не се следва, на лице по предходния член, за да извърши или да не извърши или загдето е извършило или не е извършило действие в изпълнение на задълженията си, се наказва с лишаване от свобода до пет години и глоба до пет хиляди лева.

(2) Ако дарът или облагата по ал. 1 са предложени, обещани или дадени на лицето, за да извърши или загдето е извършило нарушение на задълженията си, когато това нарушение не съставлява престъпление, наказанието е лишаване от свобода до шест години и глоба до десет хиляди лева.

(3) Ако дарът или облагата по ал. 1 са предложени, обещани или дадени на лицето, за да извърши или загдето е извършило друго престъпление във връзка със службата, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба до петнадесет хиляди лева.

(4) За деяние по ал. 1 - 3:

1. извършено от лице, което управлява или представлява едноличен търговец, юридическо лице или обединение;

2. което има за предмет дар или облага в големи размери или

3. извършено повторно,

в случаите по алинея 1 - лишаване от свобода до шест години и глоба до десет хиляди лева; в случаите по алинея 2 - лишаване от свобода от една до шест години и глоба до петнадесет хиляди лева; в случаите по алинея 3 - лишаване от свобода от две до осем години и глоба до двадесет хиляди лева".

(5) За деяние по ал. 1 - 4:

1. извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

2. което има за предмет дар или облага в особено големи размери и представлява особено тежък случай или

3. извършено при условията на опасен рецидив,

наказанието е: в случаите по алинея 1 - лишаване от свобода от една до шест години и глоба до десет хиляди лева; в случаите по алинея 2 - лишаване от свобода от две до осем години и глоба до петнадесет хиляди лева; в случаите по алинея 3 - лишаване от свобода от три до десет години и глоба до двадесет хиляди лева; в случаите по алинея 4 - лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба до тридесет хиляди лева ".

Чл. 225д. Който посредничи да се извърши някое от деянията по чл. 225в или 225г, ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до две години и с глоба до 5000 лева.

Чл. 225е. (1) Който при осъществяване на търговска дейност или работа за едноличен търговец, юридическо лице или обединение поиска или приеме дар или облага, която не му се следва, или приеме предложение или обещание за такъв дар или облага, за да упражни влияние при вземане на решение от друго лице във връзка с изпълнение на неговите задължения, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до 5000 лева.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който предложи или даде другиму дар или каквато и да е облага, която не му се следва, за да упражни влияние при вземане на решение от друго лице във връзка с изпълнение на неговите задължения.

Чл. 225ж. Не се наказва онзи, който е предложил, обещал или дал наследващ се дар или облага на лице по член 225в или 225е, ако е извършил деянието за да защити застрашено от лицето по член 225в или 225е законно право или интерес, и ако незабавно и доброволно е съобщил на властта.

Чл. 225з. Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност, освен в случаите по чл. 225ж НК.“

§ 9. В чл. 248а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „за да получи“ се добавя „или за да даде възможност на друго лице да получи“, а думите „до три“ се заменят с „до пет“;

2. В ал. 2 след думите „за да получи“ се добавя „или за да даде възможност на друго лице да получи“;

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Ако деянието по ал. 1 или 2 е извършено от едноличен търговец или от лице, което управлява или представлява юридическо лице или обединение, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от две хиляди до десет хиляди лева.“

4. В ал. 4 думите „по ал. 2“ се заменят с „по предходните алинеи“;

5. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Ако кредитът или средствата по предходните алинеи са получени, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години“.

§ 10. Член 282 се изменя така:

„Чл. 282. (1) Длъжностно лице, което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши властта или правата си с цел да набави за себе си или за друго физическо или юридическо лице, или за обединение облага или да им причини вреда и от това могат да настъпят немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от

свобода до пет години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6, или с пробация.

(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и длъжностно лице, което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши властта или правата си и от това произлязат вредни последици.

(3) Наказанието е лишаване от свобода от една до шест години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6, когато деянието по ал. 2 е извършено с цел деецът да набави за себе си или за друго физическо или юридическо лице, или за обединение облага или да им причини вреда.

(4) Ако от деянието са настъпили значителни вредни последици или е извършено от лице, което заема отговорно служебно положение, наказанието е: в случаите по ал. 1 и 2 - лишаване от свобода от една до осем години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6; в случаите по ал. 3 - лишаване от свобода от две до осем години, като съдът постановява и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6.

(5) За особено тежки случаи по предходната алинея наказанието е лишаване от свобода от три до десет години, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точка 6.

(6) Наказанието по ал. 5 се налага и на длъжностно лице, което е извършило престъплението с участието на лице, посочено в чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8.

(7) Ако деянието по предходните алинеи е свързано с упражняването на контрол върху производството, преработването, съхраняването, търговията в страната, вноса, износа, транзита и отчетността на наркотичните вещества и прекурсорите, наказанието е лишаване от свобода до десет години по ал. 1 и 2, от две до десет години по ал. 3 и от три до петнадесет години по ал. 4.“

§ 11. В чл. 283 думата „три“ се заменя с „четири“.

§ 12. Член 283а се изменя така:

„Чл. 283а. Ако престъпленията по чл. 282 и 283 са свързани с:

1. приватизацията, продажбата, даването под наем или аренда, както и внасянето в търговски дружества на държавна, общинска и кооперативна собственост, както и на собственост на юридически лица;
2. възлагане на обществени поръчки;
3. установяване, отпускане или определяне на осигурителни и здравноосигурителни права или данъчни задължения.

4. отпускане, разпределяне или отчитане разходването на средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се дофинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове, наказанието е:

по чл. 282 - лишаване от свобода от три до десет години, глоба от три хиляди до пет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 или 7; по чл. 283 - лишаване от свобода от една до четири години, глоба от хиляда до три хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 или 7."

§ 13. Член 287а се изменя така:

„Чл. 287а. (1) Който с цел да заблуди длъжностно лице от разследващите органи или от прокурорските или съдебните органи:

1. изготви неистински технически записи или преправи истински;
2. унищожи запис или част от него, събира или подрежда данните от записа и по този начин създава невярна представа за съответното обстоятелство;
3. използва подправени технически записи;
4. използва неправомерно информацията, придобита със специални разузнавателни средства;
5. промени състоянието на местопрестъпление;
6. унищожи, скрие или повреди вещ или документ, се наказва с лишаване от свобода до шест години и глоба от хиляда до пет хиляди лева.

(2) Който с целта по ал. 1 изготви неистински или преправи съдържанието на истински доказателства или доказателствени средства, или изготви такива с невярно съдържание, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от две до пет хиляди лева.

(3) Когато деянието по ал. 1 или 2 е извършено от:

1. длъжностно лице от разследващите органи или от прокурорските или съдебните органи;
 2. адвокат, юрисконсулт или друг процесуален представител
 3. лице от състава на Министерство на вътрешните работи, от Държавна агенция „Национална сигурност" или от служител при орган на съдебната власт,
- наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7."

§ 14. В чл. 289 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашния текст става алинея 1.
2. Създава се ал. 2:

„(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено чрез употреба на сила или на заплашване, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години."

§ 15. В чл. 290, ал. 1 думите „пред съд или пред друг надлежен орган на властта“ се заменят с „пред длъжностно лице от разследващите органи или от прокурорските или съдебните органи или пред нотариус, помощник - нотариус, съдебен изпълнител или помощник частен съдебен – изпълнител.“

§ 16. В чл. 291, ал. 1 се изменя така:

„(1) Който като вещо лице пред длъжностно лице от разследващите органи или от прокурорските или съдебните органи, или пред друг надлежен орган на властта, както и пред нотариус, помощник нотариус, съдебен изпълнител, помощник частен съдебен – изпълнител устно или писмено даде невярно заключение, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, т.7.“

§ 17. В чл. 301 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от една“.
2. В ал. 2 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от две“.
3. В ал. 3 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от три“.
4. Ал. 5 се изменя така:

„(5) Наказанията по ал. 1 - 3 се налагат и на чужди длъжностни лица, извършили такива деяния“.

§ 18 . В чл. 302, т. 1 се изменя така:

„1. от лице, което заема отговорно служебно положение, от съдия, съдебен заседател, прокурор или разследващ орган или от полицейски орган;“

§19. Член 302а се изменя така:

„Чл. 302а. За подкуп:

1. в особено големи размери, представляващ особено тежък случай;
2. извършен от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;
3. извършен при условията на опасен рецидив, наказанието е:

в случаите на чл. 301, ал. 1 или 2 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години, глоба до двадесет и пет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7; в случаите на чл. 301, ал. 3 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години, глоба до тридесет хиляди лева и конфискация до една втора от имуществото на виновния; в случаите на чл. 302 - лишаване от свобода от десет до двадесет години, глоба до петдесет хиляди лева и конфискация на цялото или на част от имуществото на виновния.“

§ 20. В чл. 304 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от една“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Ако дарът или облагата по ал. 1 са предложени, обещани или дадени на длъжностното лице за да наруши или загдето е нарушило служебните си задължения, когато това нарушение не съставлява друго престъпление, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба до десет хиляди лева“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Ако дарът или облагата по ал. 1 са предложени, обещани или дадени на длъжностното лице за да извърши или загдето е извършило друго престъпление във връзка със служебните си задължения, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години и глоба до петнадесет хиляди лева.“

4. Създава се ал. 4:

„(4) Наказанията по ал. 1 - 3 се налагат и на чужди длъжностни лица, извършили такива деяния.“

§ 21. Член 304а се изменя така:

„Чл. 304а. (1) Наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години, когато:

1. дарът или облагата са предложени, обещани или дадени на длъжностно лице, което заема отговорно служебно положение, на съдия, съдебен заседател, прокурор или разследващ орган или на полицейски орган“;

2. дарът или облагата са в големи размери;

3. деянието е извършено повторно.

(2) За подкуп по предходния член:

1. в особено големи размери, представляващ особено тежък случай;

2. извършен от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група

3. извършен при условията на опасен рецидив, наказанието е:

в случаите на чл. 304, ал. 1 или 2 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години, глоба до двадесет и пет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7; в случаите на чл. 304, ал. 3 или 4 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години, глоба до тридесет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7; в случаите на чл. 304а, ал. 1 - лишаване от свобода от десет до двадесет години, глоба до петдесет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7.“

§ 22. В чл. 304б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „лишаване от свобода“ се добавя „от една“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който предложи, обещае или даде дар или каквато и да е наследваща се облага на лице, което твърди, че може да упражни влияние по ал. 1.“

§ 23. В чл. 304в думата „другиму“ се заменя с „на друго лице“.

§ 24. В чл. 305 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „назначено от съд“, се добавя „орган на досъдебното производство, нотариус, помощник нотариус, съдебен изпълнител,“ помощник частен съдебен изпълнител.

2. В ал. 2 думите „защитник или повереник“ се заменят с е „защитник, повереник или друг процесуален представител“, а изразът „наказателно или гражданско“ се заменя с „досъдебното производство или каквото и да е съдебно дело“.